Rozvoj pečovatelské služby jako základní služby péče umožňující

Žít doma

Případová studie procesu změny v Pečovatelské službě Praha 3

Ilona Čtvrtníková, Gabriela Olejníková

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

INSTITUT SOCIÁLNÍ PRÁCE

Institut sociální práce, z. s.

V naší práci prosazujeme námi stanovené priority kvalitní služby, které jsou založené na procesu zjišťování potřeb zájemců a uživatelů sociální služby.

Východiskem společného úsilí je desatero kvalitního poskytování sociálních služeb, které se prolíná do veškeré naší práce a přístupu k řešení situace:

1) Za základ důstojnosti člověka považujeme možnost rozhodovat o svém životě i tehdy, kdy je jeho závislost na podpoře vysoká.

2) Sociální službu vnímáme jako doplněk veřejně dostupných služeb a přirozených zdrojů uživatele, vnímáme jejich význam a nenahrazujeme je.

3) Jsme přesvědčeni, že kvalitní sociální služba může být osobě poskytnuta až poté, co jsou zjištěny její nenaplněné potřeby v celém rozsahu běžného života.

4) Podporujeme a upřednostňujeme řešení nepříznivé sociální situace osob v přirozeném prostředí člověka, které služba svým konáním spoluvytváří.

5) Lidé, kteří jsou nejvíce závislí na pomoci druhé osoby, mají zajištěnu největší pozornost pracovníků služby.

6) Sociální služby jsou poskytovány pouze osobám, které je skutečně potřebují – nemohou svou situaci řešit pomocí přirozených zdrojů a jiných veřejných služeb.

7) Smysl plánování poskytování služby spatřujeme ve společné dohodě na tom, jak podpořit člověka, aby mohl žít běžným životem s nejvyšší možnou mírou samostatnosti a soběstačnosti.

8) Roli sociální služby chápeme v souladu se základními zásadami zákona o sociálních službách a ctíme její hranice.

9) Propagujeme otevřenost a nabídku podpory ve spolupráci s rodinami a jinými blízkými osobami.

10) Podporujeme spolupráci s dalšími subjekty, které by mohly pozitivně ovlivnit situaci uživatelů, využívání kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a pomoc dobrovolníků.

www.institutsocialniprace.cz | www.zitdoma.cz

Užití materiálu je možné pouze s uvedením zdroje a řádné citace.

Mgr. Ilona Čtvrtníková, Mgr. Gabriela Olejníková

Odborná spolupráce: JUDr. Tatjana Kašlíková, Matěj Raus, Bc. Petr Votruba

Odborný garant: PhDr. Jakub Čtvrtník, MBA

Jazyková korektura: Mgr. Petra Schmidová

Ilustrace: Pavla Marie Koucká

Praha 2022

ISBN: 978-80-908277-1-4

Vydal:

Institut sociální práce, z.s.

PhDr. Jakub Čtvrtník, MBA, předseda spolku

ctvrtnik@institutsocialniprace.cz

IČ: 04323882

www. institutsocialniprace.cz | www.zitdoma.cz

Vydáno v rámci projektu „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3", číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204

Evropská unie
Evropský sociální fond
Opera ní program Zamstnanost

INSTITUT SOCIÁLNÍ PRÁCE

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.: „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3"
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

ÚVOD

Projekt s názvem „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" byl zahájen na začátku července 2020 a ukončen (po prodloužení) na konci října 2022.

Realizace projektu probíhala ve velmi náročném období, neboť projekt byl spuštěn krátce po vypuknutí pandemie covid-19. Celá jeho realizace tak byla ovlivněna tímto významným a novým jevem, a to tím více, že sociální služby pracují z hlediska pandemie s nejohroženější cílovou skupinou. Pečovatelská služba se nově musela potýkat s řadou nároků a ad hoc vznikajících situací, které měly z hlediska zajištění bezpečnosti cílové skupiny, zaměstnanců a běžného chodu služby naprostou prioritu. Pro každého z nás byla situace nová a logicky omezovala kapacitu pracovníků zabývat se změnou nastavení služby, která s sebou navíc nesla omezení, či dokonce ukončení poskytování služby a přechod na jiný způsob zabezpečení potřeb uživatelů. Pečovatelská služba Praha 3 však i přes všechny vnější překážky o změnách přemýšlela a hned, jak to bylo možné, se je snažila realizovat. Proto také došlo k prodloužení realizační fáze projektu, což umožnilo dokončení mnohých připravených kroků.

Pečovatelská služba se tak vydala na cestu k poskytování významně náročnější péče, a to nejen z hlediska časové náročnosti, ale především z hlediska potřebných znalostí a dovedností pracovníků na všech úrovních.

Změna však do organizace přinesla i jiný rozměr, jak zaznělo také v rámci závěrečné konference projektu: *„Pečovatelská služba už nefunguje jako roznáška jídla či uklízecí četa, fungujeme tak, jak se jmenujeme: jako PEČOVATELSKÁ SLUŽBA."*

Právě k tomuto cíli, který jsme si na začátku vytkli, tj. zajistit dostupnost služby přesně v těch činnostech, kde je poskytování odborné sociální služby nenahraditelné, se podařilo v rámci projektu Pečovatelské službě Praha 3 významně přiblížit.

O celém průběhu a výzvách, které stály, a ještě budou stát před pečovatelskou službou, pojednává tato publikace, která popisuje proces změn, jejich obtížná místa a dosažené výsledky realizace.

V Praze dne 30. 10. 2022

PhDr. Jakub Čtvrtník, MBA,
předseda spolku a odborný garant projektu

Naprostá většina z nás má přání dožít svůj život doma, v bezpečném a známém prostředí. Náklady veřejného sektoru na zajištění chodu pobytových sociálních služeb jsou obrovské a se stárnoucí populací budou dále stoupat. Jak z pohledu klientů, tak z pohledu MČ Praha 3 jako zřizovatele Pečovatelské služby Praha 3 je proto důležité, aby tato terénní služba vytvářela všechny předpoklady pro život v domácím prostředí i pro osoby s vyšším stupněm závislosti na péči. Kvalitní terénní službou vycházíme vstříc potřebám klientů (a jejich rodin) a zároveň šetříme veřejné prostředky na investice a provoz pobytových služeb.

Smyslem našeho projektu bylo proto posílit a připravit Pečovatelskou službu Praha 3 na tuto roli. Nároky, které jsou na pečovatelky a pečovatele i celou organizaci kladeny, jsou v souvislosti s projektem nyní o dost vyšší, ať už jde o rozvržení pracovní doby, nebo odbornost a kompetence pro práci s klienty. Jsem však přesvědčen, že proměna služby byla – přes bolesti přirozeně spojené se zaváděním změn – přínosem i pro samotné zaměstnance. Zvýšením úrovně svých kompetencí a schopností získali vyšší status a váhu jako odborníci pro práci s klienty závislými na péči. Chtěl bych proto poděkovat především jim, pečovatelkám a pečovatelům, sociálním pracovnicím a pracovníkům i vedení služby; většina zaměstnanců záměr projektu rychle přijala za svůj a dokázala se vyrovnat s obtížemi realizace, které navíc umocnila pandemie covid-19. Děkuji i Institutu sociální práce, který za celý projekt zodpovídal a který poskytl nezbytné metodické vedení a zprostředkoval příklady dobré praxe odjinud.

Jsem hrdý na to, že Praha 3 má pečovatelskou službu, která lidem závislým na péči umožňuje žít doma.

Mgr. Ondřej Rut,
místostarosta Městské části Praha 3

Žít doma považuje většina z nás za naprostou samozřejmost. Hodnotu této situace si však člověk uvědomí až v momentě, kdy hrozí, že by musel svůj domov opustit, protože není schopen se o sebe sám postarat. V tu chvíli se spojení života a domova stane neocenitelným a těžce dosažitelným přáním.

Pečovatelská služba Praha 3 může být tím, kdo ke splnění přání „žít doma" přispěje.

Transformace, posílení počtu pracovníků a zvýšení jejich odbornosti, rozšíření péče Pečovatelské služby Praha 3 v rámci projektu, to vše bylo často složité a někdy i plné na první pohled nepřekonatelných překážek. Každý krok kupředu a každá ze zdolaných překážek byly ale podnětem k dalšímu odhodlání a nadšení dosáhnout cíle: občané Prahy 3 v nepříznivé sociální situaci, zejména z důvodu věku, zdravotního postižení nebo chronického tělesného či duševního onemocnění, kteří jsou částečně, nebo úplně odkázáni na pomoc jiné osoby, budou moci co nejdéle žít doma. Projekt byl pro Pečovatelskou službu Praha 3 odrazovým můstkem k nekončícímu procesu transformace.

Velmi bych chtěla poděkovat zřizovateli Pečovatelské služby Praha 3 – Městské části Praha 3 za spolupráci a podporu v rámci projektu. Velké díky patří samozřejmě též Institutu sociální práce za metodické vedení a řízení projektu. Závěrečné poděkování je pak pro mé kolegy a kolegyně – pro pracovníky Pečovatelské služby Praha 3. Jsou báječným týmem a otevřenou náručí i srdcem a zároveň pomocnou rukou pro naše klienty. Je mi ctí s nimi pracovat.

Mgr. Ludmila Tomešová,
ředitelka Pečovatelská služba Praha 3

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z. ú. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

KROKY K ROZVOJI PEČOVATELSKÉ SLUŽBY JAKO ZÁKLADNÍ DOMÁCÍ SLUŽBY NA PRAZE 3

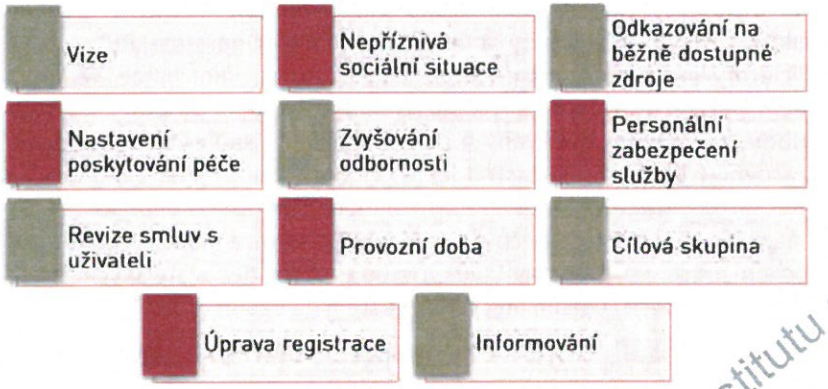

PROČ VIZE ŽÍT DOMA OSLOVILA PEČOVATELSKOU SLUŽBU PRAHA 3 (DÁLE JEN PSP3)

PSP3 se již delší dobu zamýšlela nad svou rolí a nad svou schopností uspokojovat potřeby uživatelů při aktuálním nastavení fungování služby. Pracovníci PSP3 společně se zástupci MČ Praha 3 se na jaře 2019 zúčastnili prezentace vize Žít doma, která rezonovala s jejich přemýšlením a pochybnostmi o jejich schopnostech naplňovat roli pečovatelské služby s ohledem na potřeby osob závislých na péči.

Vedení pečovatelské služby si čím dál více uvědomovalo, že pečovatelská služba je základní služba péče poskytovaná na území Prahy 3, která může lidem pomoct zůstat co nejdéle doma, i když již budou závislí na péči jiné osoby.

Vedení služby si tak kladlo otázky: „Dokážeme se postarat o lidi, kteří jsou na péči druhé osoby závislí? Kdo jsou osoby, o které se dnes staráme? Jsme v jejich podpoře nenahraditelní? Jsme dostupní pro všechny osoby závislé na péči na území Prahy 3, které by naši službu potřebovaly a měly o ni zájem?“

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“ Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Graf č. 1: Příspěvek na péči za rok 2019

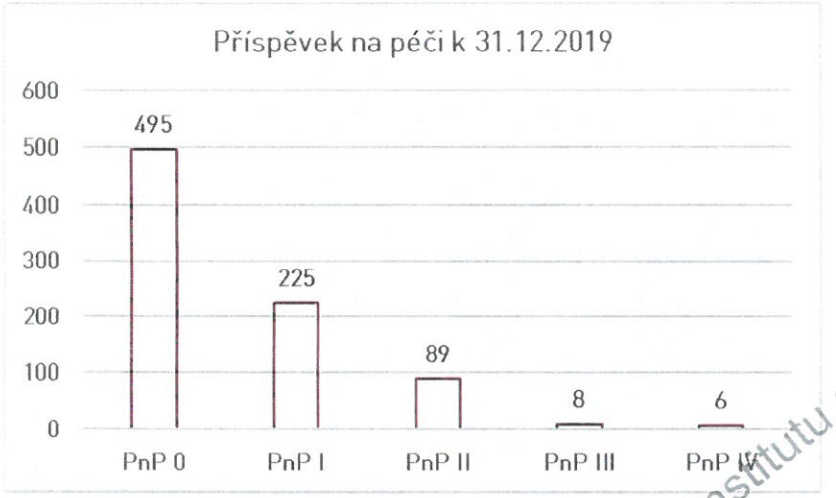

Zdroj: Evaluační dotazníky

Uvedený graf ukazuje, komu se PSP3 v roce 2019, tzn. před zahájením projektu, věnovala. Graf jasně vypovídá o tom, že největší podíl uživatelů tvořily osoby, jejichž závislost na péči byla minimální. Jednalo se o lidi, kteří neměli přiznaný příspěvek na péči či jim byl přiznán nejnižší stupeň příspěvku na péči. Z bližšího pohledu na potřeby těchto uživatelů vyplynulo, že většina z nich od pečovatelské služby odebírala pouze obědy či nákupy. Takový pohled na sociální službu vyvolal potřebu otevřít ve službě znovu témata týkající se oprávněnosti poskytovat službu pouze osobám v nepříznivé sociální situaci a také zmapovat, jak je služba otevřená a připravená reagovat na potřeby lidí s vyšší mírou závislosti na péči.

PROJEDNÁNÍ ZÁMĚRU SE ZŘIZOVATELEM

Zřizovatelem PSP3 je Městská část Praha 3, její podpora záměru změnit nastavení služby proto byla rozhodující. Zřizovatel byl v tomto případě hlavním iniciátorem změny. Místopředsedkyně sociálního výboru Mgr. Martina Chmelová společně s místostarostou pro dopravu, sociální oblast, zdravotnictví, byty a energetiku Mgr. Ondřejem Rutem byli iniciátory první schůzky se zástupci Institutu sociální práce, vedením Pečovatelské služby Praha 3 a sociálního odboru MČ Praha 3. Vedoucí odboru sociálních věcí Prahy 3 se pak následně společně s vedoucími pracovníky PSP3 sám zúčastnil ještě před vznikem projektu setkání na půdě MHMP, organizovaného radní pro sociální oblast Milenou Johnovou, s názvem Modernizace pečovatelské služby v Praze, na kterém Institut sociální práce, z.s., představil svůj přístup k rozvoji pečovatelských služeb v České republice i dalším městským částem na území hl. m. Prahy.

V každém případě pak bylo nezbytné projednat záměr na úrovni politické reprezentace a pro společně chystaný projekt získat podporu Rady MČ Praha 3.

Získáním uvedené podpory došlo k tomu, že bylo vytvořeno prostředí, ve kterém mohla být započata práce na změně nastavení pečovatelské služby.

Jako obvykle každá idea i změna nastavení pečovatelské služby v sobě obsahuje na první pohled patrné přínosy, ale i ohrožení pro své zřizovatele. Velkým tématem tak s ohledem na spokojenost a vnímání své politické reprezentace s sebou jednoznačně nesla oblast důsledného posuzování nároku na poskytování pečovatelské služby – posouzení, zda se osoba nachází v nepříznivé sociální situaci, či je možné její potřeby zajistit za pomoci běžně dostupných zdrojů. Zaběhlá praxe a historické nastavení pečovatelské služby s sebou nesly očekávání, že tato praxe bude pokračovat, lidé tak měli pečovatelskou službu často spojenou především s rozvážkou obědů, nákupů a s úklidy a takové služby od ní očekávali.

Výstup z realizace projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_096/0015764 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

POSOUZENÍ OPRÁVNĚNOSTI POSKYTOVAT PEČOVATELSKOU SLUŽBU NEPŘÍZNIVÁ SOCIÁLNÍ SITUACE (NSS)

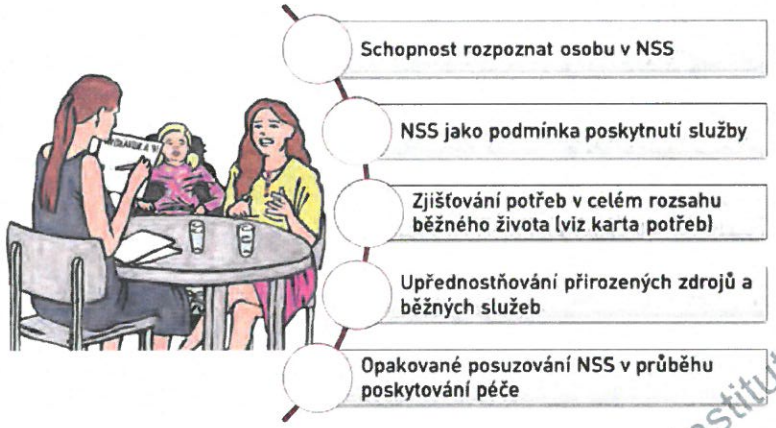

Aby mohla PSP3 nabídnout pomoc lidem závislým na péči, vrátila se k zákonným podmínkám poskytování služby a v rámci sociálního šetření zjišťuje, zda se osoba nachází v nepříznivé sociální situaci. Za oprávněného žadatele již není považován např. každý člověk starší 65 let bez posouzení jeho situace.

Jedná se v souladu se zákonem o sociálních službách o osoby závislé na pomoci druhé osoby, které nejsou schopny svou situaci řešit za pomoci běžně dostupných zdrojů a služeb, za pomoci svých blízkých ani komunity, sociálních dávek atd.

Následující graf, ve kterém je patrné snižování počtu uživatelů, je důkazem o postupném přechodu k poskytování pečovatelské služby pouze osobám v NSS.

Graf č. 2: Nepříznivá sociální situace – celkový počet uživatelů

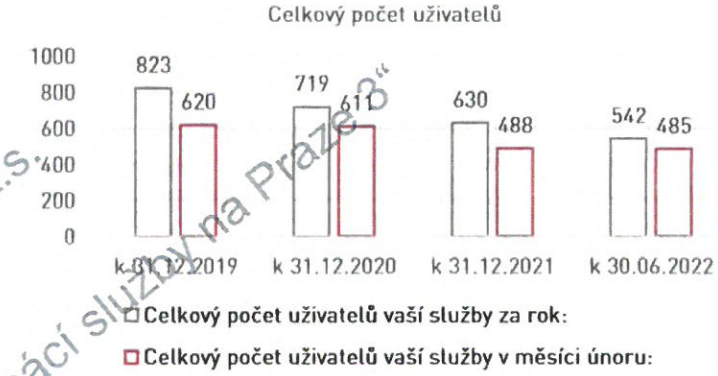

Zdroj: Evaluační dotazníky

Posouzení nepříznivé sociální situace se stalo pevnou součástí jednání se zájemcem o službu. Sociální pracovníci se zaměřili na to, aby nově byla služba zaváděna pouze u lidí v nepříznivé sociální situaci.

Obrázek – Vnímání vize PS jako služby určené pouze osobám v NSS

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“ Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

O něco obtížnější se však ukázalo zavedení tohoto principu do průběžného vyhodnocování nepříznivé sociální situace, např. v rámci přehodnocování individuálního plánu či při změně zdravotního stavu uživatele či změně vnějších podmínek, které by mohlo vyústit (a často se tak i stalo) v ukončení poskytování služby.

S ohledem na covidovou situaci totiž vedení služby zvolilo měkčí přístup ke změně. Sociální pracovníci v případě, že zjistili, že by osoba mohla využívat běžné služby a nezatěžovat tak sociální systém, přistoupili pouze k nabídce či doporučení této možnosti. Vedení služby i zástupci městské části považovali razantnější postup v dané situaci za neetický.

Současně se vedení služby hned zpočátku muselo zamyslet nad svou rolí v souvislosti s podporou běžného života a s tím souvisejícím hledáním běžných řešení situace zájemce či uživatele. Hlavním cílem bylo již nadále nevytvářet závislost uživatelů na odborné službě, resp. na sociálním systému. Nejvíce se toto téma dotýkalo využívání např. dovážky stravy, dovážky nákupů, úklidových služeb, které v té době byly již na Praze 3 běžně dostupnými komerčně poskytovanými službami. Přestože se jednalo o služby poskytované na komerčním principu, jejich ceny byly mnohdy srovnatelné či nižší než cena pečovatelské služby dotovaná z veřejných zdrojů. Zajišťování těchto činností pečovatelskou službou navíc vedlo u uživatelů k dalšímu omezování často již i tak redukovaných kontaktů s okolím a k vytváření jejich závislosti na sociální službě a kontaktech s jejími pracovníky.

PSP3 při posouzení oprávněnosti poskytnout službu vychází ze zjišťování potřeb zájemce o službu a možností jejich uspokojení běžně dostupnými službami či pomocí blízkých osob uživatele, komunit atd.

Obrázek – Karta potřeb pečovatelské služby využitá při zjišťování potřeb v rozsahu běžných denních činností

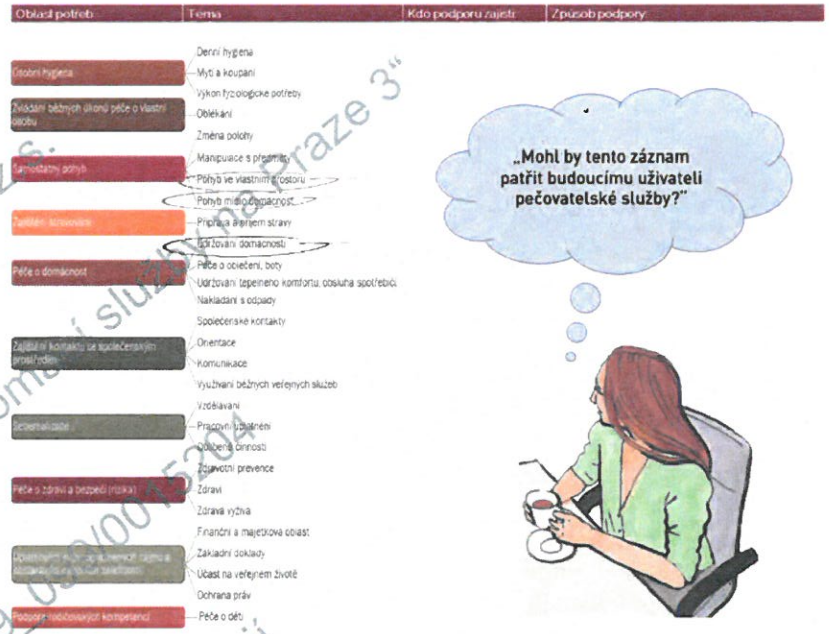

Kapacity PSP3 byly na začátku projektu ve velké míře vyčerpány na poskytování úkonů komerčního charakteru osobám, jejichž situaci bylo možno řešit za pomoci běžně dostupných služeb, jako je rozvoz jídla, internetové obchody, úklidové firmy. Na osoby, jejichž stav vyžadoval rozsáhlejší péči o tělo či podporu v oblasti orientace, tak nezbýval potřebný čas. Dokladem této skutečnosti je i následující graf, který nám ukazuje složení uživatelů služby zapojené do projektu před zahájením jeho realizace a na jeho konci. Důsledné posuzování oprávněnosti poskytovat pečovatelskou službu bylo důležitým krokem na cestě k zajištění dostupnosti pomoci těm, kteří nemohou bez poskytování odborné služby žít i nadále ve svém domově.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_079/0015504 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Graf č. 3: Nepříznivá sociální situace – složení uživatelů dle příspěvku na péči

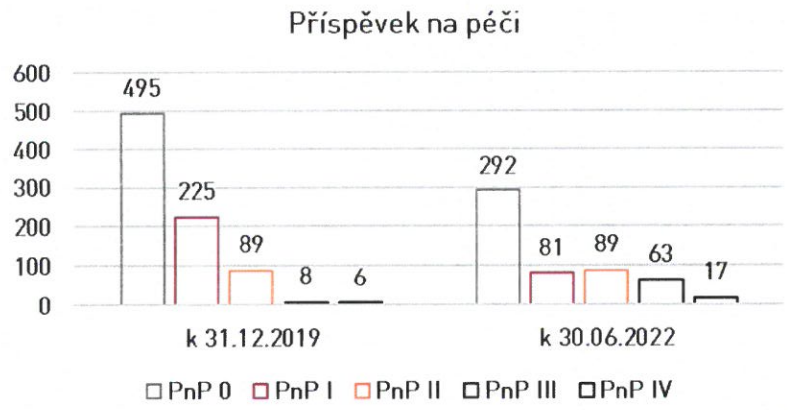

Zdroj: Evaluační dotazníky

Graf nám ukazuje, jak se proměnila skladba uživatelů na základě důsledného posuzování nepříznivé sociální situace zájemců o službu. Z grafu je rovněž patrné, že došlo k výraznému poklesu počtu osob, které nepobíraly žádný příspěvek na péči, i osob pobírajících první stupeň příspěvku na péči. V tomto případě se jedná téměř výhradně o důsledek odkazování na běžně dostupné služby či jejich zprostředkování, jehož vhodnost vyplynula ze zjišťování potřeb v rámci jednání se zájemcem o službu. Zároveň došlo k navýšení počtu osob s vyšším příspěvkem na péči, tzn. lidí, jejichž stav vyžaduje obvykle větší rozsah péče a klade si větší nároky na její odbornost.

Graf č. 4: Nepříznivá sociální situace – celkový počet uživatelů

Zdroj: Evaluační dotazníky

Na první pohled by se vzhledem k celkovému poklesu počtu uživatelů mohlo zdát, že došlo k něčemu nevhodnému – službě ubývají uživatelé. Ve skutečnosti je ovšem tento jev žádoucí, a to s ohledem na uvolnění kapacity pro uživatele s vyšší mírou závislosti na péči, kteří vyžadují mnohem rozsáhlejší péči. Na rozdíl od minimálního kontaktu s uživatelem např. při předávce oběda, u těchto osob pečovatelská služba tráví čas v rozsahu desítek minut až několik hodin denně.

Výstup z projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_078/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

UPŘEDNOSTŇOVÁNÍ PŘIROZENÝCH ZDROJŮ

Jak již bylo zmíněno dříve, zdravotní omezení, která způsobují závislost lidí na péči druhé osoby, zároveň často vedou ke snížení kontaktů s okolím. Nejčastěji se jedná o lidi s omezenou hybností či schopností komunikace. Udržování kontaktů se svými blízkými a přáteli je tedy velmi důležité. PSP 3 proto při sjednávání služby vždy vychází z možností rodiny podílet se na péči a snaží se tuto péči nenahrazovat. Při plánování však vždy vychází z možností a ochoty blízkých podílet se na péči. V souvislosti s využíváním běžných služeb se však otevřel velký prostor pro takovou pomoc rodiny, která nevyžaduje přímou péči a s tím spojené pravidelné docházení za svým blízkým. To je někdy pro blízké obtížně realizovatelné z důvodu vlastní vytíženosti v práci a péči o děti.

Blízcí tak mohou např. pomoct s výběrem a objednáváním jídla nebo mohou společně sestavit nákup a objednat ho od některé z komerčních firem, které je přivezou jejich blízkému až domů.

Obrázek – Upřednostňování přirozených zdrojů a běžných služeb

PSP3 se pak může více zaměřit na pravidelnou péči v oblasti osobní hygieny, oblékání, doprovodu a v dalších oblastech, které nejsou blízcí schopni vlastními silami zajistit. Klíčovou roli zde hrají sociální pracovníci, jejichž úkolem je právě sjednat poskytování péče a vyjednat rozdělení činností mezi jednotlivé subjekty (blízcí a přátelé, běžné služby v komunitě, pečovatelská služba a další).

POSUZOVÁNÍ MOŽNOSTI ZÁJEMCE/UŽIVATELE VYUŽÍVAT BĚŽNĚ DOSTUPNÉ STRAVOVACÍ SLUŽBY

V době vstupu do projektu měla PSP3 uzavřenou smlouvu o odběru stravy pro své uživatele s dodavatelem, který zároveň provozoval jídelnu v objektu domu s byty zvláštního určení. Celkový objem odebírané stravy činil až 400 obědů denně.

Cílem změny bylo ukončit smlouvu mezi dodavatelem stravy a pečovatelskou službou, na jejíchž bedrech spočívala kvůli tomuto systému i celá agenda uzavírání smluv, objednávání jídel, odhlašování a vyúčtování obědů v podstatě za dodavatele stravy. Navíc tento systém neumožňoval lidem odebírat oběd jen proto, že chtějí, jako běžnou komerční službu, kterou si mohou objednat, protože se cítím unavený, nestihnu si uvařit nebo to neumím. Obyvatelé, obvykle senioři, tak vyvíjeli tlak na pečovatelskou službu, aby s nimi uzavřela smlouvu o poskytování

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.
„Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3"
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0016904
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

pečovatelské služby, protože pouze uživatel pečovatelské služby mohl od ní odebírat oběd. Dělo se to i ve chvíli, kdy byli zcela nezávislí na pomoci druhé osoby, nejednalo se o lidi v nepříznivé sociální situaci (např. paní si dvakrát v týdnu uvařila oběd a 3 dny v týdnu si chtěla objednat oběd od pečovatelské služby).

Pokud chtělo vedení služby omezit rozvážku obědů zajišťovanou vlastními pracovníky a přestat tak poskytovat rozvážku lidem, kteří by byli schopni využívat komerční rozvoz stravy, bylo nejprve nutné zmapovat místní služby.

PSP3 tak získala seznam několika subjektů, které působily na území Prahy 3, a vstoupila s nimi do jednání o podmínkách, za kterých by své služby byly schopny nabízet jejich uživatelům. Sociální pracovníci tak získali podklad pro jednání se zájemcem či stávajícím uživatelem služby. Porovnání nabídky služeb s potřebami uživatelů vedlo k rozhodnutí, zda je zájemce/uživatel schopen využít běžně dostupnou službu dovozu oběda, či zda je třeba podpora pečovatelské služby.

Žádosti zájemců, které byly formulované jako potřeba dovážky stravy, měly totiž různý obsah. Úkolem sociálních pracovníků bylo zjistit, co je skutečným důvodem, tj. jaká schopnost či dovednost zájemci/uživateli schází, jako např.:

- Nechci vařit každý den / pro jednoho.
- Neumím vařit, vždy vařila manželka.
- Nejsem schopen si jídlo objednat.
- Nejsem schopen jídlo převzít.
- Nejsem schopen si jídlo ohřát a naservírovat.
- Nejsem schopen se sám najíst.

Právě důvod, pro který zájemce žádá o poskytnutí dovozu/donášky jídla, dnes určuje, zda sociální pracovník může zájemce odkázat na běžně dostupnou službu, či zda je třeba poskytnout pečovatelskou službu, nebo je vhodná kombinace obou služeb (komerční služba oběd přiveze, pečovatelka ho převezme, naservíruje a podá uživateli).

Velký důraz klade PSP3 stále na to, že se sociální pracovník vždy, než odkáže zájemce/uživatele na běžnou službu dovážky stravy, ujistí, že je osoba sama či s pomocí někoho z blízkých schopna vykonat činnosti obsažené v následujícím schématu:

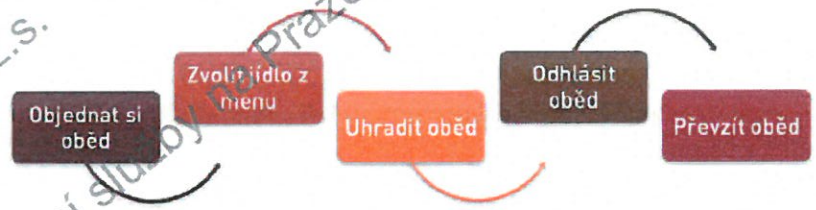

Hlavní princip, který je vždy při jednání se zájemcem/uživatelem zachován, je, že zájemci/uživateli je odmítnuto poskytnutí služby, pokud je pro něj nalezeno dostupné řešení jeho potřeby. (To, zda se ho zájemce/uživatel rozhodne využít, či ne, je však ponecháno na jeho svobodné vůli. Např. uživatelka požaduje, aby jí obědy vozila pečovatelská služba; když by jí obědy měla vozit komerční firma, nebude raději obědy odebírat a bude si i nadále ohřívat jídlo, které jí nosí dcera.)

S nabídkou běžně dostupných služeb nabízejících rozvoz stravy se objevila i nová role PSP3. Služba dnes uživatele podporuje v tom, aby mohli využívat běžné služby a stali se tak mnohdy nezávislými na pečovatelské službě. Pečovatelky proto dnes učí uživatele vybírat a objednávat stravu, hradit odebrané služby atd. a podporují je při těchto činnostech.

Jak už bylo výše řečeno, někteří uživatelé potřebují podporu při servírování či podání stravy. V takovém případě je pečovatelská služba nenahraditelná a úkony již vyžadují odborné znalosti týkající se např. způsobu servírování stravy u lidí s poruchou orientace, což je navíc obvykle spojeno s potřebou slovní podpory při konzumaci jídla, dále způsobu podání jídla do úst u lidí, kteří se sami nenajedí, úpravy polohy uživatele či výběru vhodných pomůcek pro stravování.

PSP3 tak zavedla v souvislosti s podáním oběda řadu nových prvků, ačkoliv je tento úkon na první pohled velmi jednoduchý. Jak je z uvedeného

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_069/0015264
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

patrné, rozhodujícím momentem je samotné nastavení způsobu řešení situace osoby s cílem zajistit jí co nejvyšší samostatnost a nezávislost.

Úkon pomoc při přípravě stravy PSP3 dříve moc neposkytovala. V souvislosti s podporou schopnosti uživatelů se na přípravě jídla podílet se dnes snaží služba tento úkon zavádět. Využívá ho k podpoře samostatnosti jak u lidí s poruchou motorických funkcí, tak např. u osob s poruchou orientace.

Poté, co pečovatelská služba začala uplatňovat princip přednosti přirozených zdrojů a běžně dostupných služeb v rámci řešení NSS, došlo u ní k významnému snížení počtu uživatelů, kteří čerpali úkon rozvážka stravy (viz graf č. 4), ale nesnížila se tím nijak kvalita života těchto osob. Vzhledem k plánu ukončit smlouvu o dodávce stravy s dodavatelem stravy k 30. 10. 2022 se předpokládá po tomto datu ještě velmi významný pokles počtu úkonů rozvážka stravy.

Graf č. 5 – Porovnání počtu poskytnutých úkonů (rozvoz a donáška jídla) v roce 2019 až 2022

Zdroj: Evaluační dotazníky

Při přípravě změny v oblasti stravování byla nezbytná podpora MČ Praha 3. Kromě faktické podpory v oblasti neprodloužení smlouvy s dodavatelem stravy a souhlasu se zavedením důsledného posuzování nepříznivé sociální situace bylo rovněž třeba sjednotit se s pracovníky MČ Praha 3 na způsobu informování ohledně poskytování rozvozu obědů, aby nedocházelo k tomu, že budou zájemcům poskytovány odlišné informace. Pracovníci odboru sociálních věcí bývají totiž často prvním subjektem, se kterým se lidé řešící vlastní stravování setkávají. V tomto případě bylo důležité, aby zřizovatel sám uplatňoval při poskytování poradenství principy sociálního začleňování, tj. nenabízel zájemcům bez provedení sociálního šetření možnost rozvážky oběda pečovatelskou službou.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z. s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3"
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

POSUZOVÁNÍ MOŽNOSTI ZÁJEMCE/UŽIVATELE VYUŽÍVAT SLUŽBY
DOVOZCŮ NÁKUPŮ

Sociální pracovníci, stejně tak jako v případě zajištění stravy, se nejprve museli seznámit s možnostmi, které nabízejí komerční subjekty na území Prahy 3. Zmapovali možnosti a limity služeb ve vztahu k potřebám zájemců/uživatelů pečovatelské služby.

Velkou výhodou PSP3 bylo, že na území Prahy operuje více internetových obchodů, které vedle potravin jsou schopny dovážet do domácnosti i další běžný sortiment, např. drogérii, oblečení, volně dostupné léky a zdravotnické pomůcky, potřeby pro domácnost či krmivo a potřeby pro domácí mazlíčky atd. Tyto obchody navíc v posledních letech zavedly řadu služeb pro seniory a osoby se zdravotními omezeními, např. v podobě donášky nákupů až ke dveřím bytu, rozvozu zdarma v méně vytížených časech, různých forem úhrad, telefonních linek pro objednávání nákupů atd.

Také při posuzování možnosti zajištění nákupů vycházejí pracovníci PSP3 vždy z hlavního cíle sociálních služeb, kterým je podpora nezávislosti a soběstačnosti uživatelů včetně udržování běžných vztahů.

I zde sehrává při rozhodování hlavní roli skutečné omezení schopností uživatele, které mu brání zajistit si nákup sám či s podporou svých blízkých (např. formou objednání nákupu v internetovém obchodě).

Nastavení vhodné podpory tak vždy vychází ze schopností zájemce/uživatele a dostupné pomoci blízkých.

Velkou výhodou pro PSP3 je rovněž poměrně vysoká počítačová gramotnost v populaci, popř. mezi rodinnými příslušníky osob vyžadujících podporu.

Sociální pracovníci při jednání vždy ověřují, zda je zájemce/uživatel schopen:

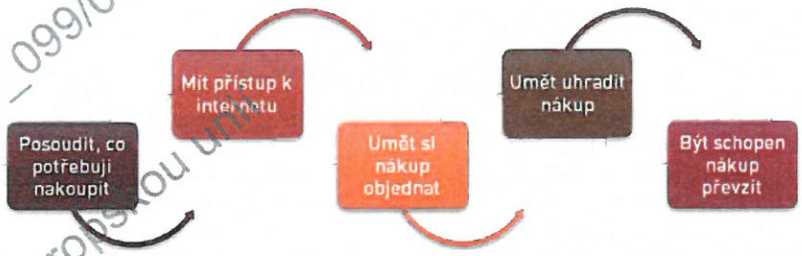

V současné době se PSP3 snaží podporovat uživatele ve využívání internetových obchodů ve chvíli, kdy kvůli svému zdravotnímu stavu nemohou sami na nákup do kamenného obchodu docházet. V návaznosti na potřeby uživatelů tak s nimi sjednává pomoc při sestavení nákupního seznamu, učí je nákup objednávat přes telefon či přes internet, doprovází je do banky k zřízení platební karty aj..

„Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" (využito v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Obrázek – Podpora při nakupování v kamenném obchodě

V souvislosti s rozvojem služby si PSP3 uvědomila, že téma nakupování je velmi široké a jeho řešení vždy musí vycházet z konkrétní situace osoby.

Téma nákupů v sobě totiž nezahrnuje pouze problematiku zajištění potravin. Nakupování v kamenném obchodě na sebe váže i další významné aspekty důležité pro kvalitu života seniorů a lidí se zdravotním postižením či chronickým onemocněním. Nakupování je totiž spojeno s fyzickou aktivitou a možností vyjít ze svého bytu za určitým cílem. Jedná se o potřebnou, tudíž smysluplnou činnost. Zároveň je příležitostí k sociálnímu kontaktu, který bývá u řady lidí kvůli zdravotnímu omezení velmi limitován. V neposlední řadě se také stává zdrojem informací o měnícím se světě – vývoj cen, změny v okolí bydliště atd. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že současné znění vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách v aktuálním znění (dále jen Vyhláška), neobsahuje úkon doprovod na procházku.

Doprovody uživatelů je v souladu s Vyhláškou možné poskytovat pouze v souvislosti např. s návštěvou lékaře, úřadu, pošty nebo právě s nákupem.

Pečovatelská služba tak nově začala ve významně vyšší míře nabízet doprovod na nákup.

MČ Praha 3 již nadále neodkazuje zájemce na pomoc pečovatelské služby v oblasti nákupů bez předchozího posouzení možností řešení situace daného člověka. Nabízí zájemcům běžná řešení, popř. odkazuje na pečovatelskou službu, která na základě šetření nabídne podporu dle skutečných potřeb osoby.

Graf č. 6 – Porovnání počtu poskytnutých úkonů (nákupy) v roce 2019 až 2022

Zdroj: Evaluační dotazníky

V PSP3 došlo v průběhu projektu k významnému snížení počtu uživatelů, kteří čerpali úkon nákupy. Úkon nakupování je zároveň čím dál častěji realizován ve formě doprovodu do obchodu.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3"
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

POSUZOVÁNÍ MOŽNOSTI ZÁJEMCE/UŽIVATELE VYUŽÍVAT
ÚKLIDOVÉ SLUŽBY

Na Praze 3 je situace v oblasti nabídky běžných úklidových služeb obdobná jako na území celé Prahy. Dá se říct, že využívání běžně dostupných úklidových služeb je asi jedním z nejproblematičtějších témat na cestě při hledání přirozených zdrojů. Největší překážkou při hledání možností řešení pomocí běžných služeb je v této oblasti především hodinová sazba komerčních služeb v Praze.

Součástí jednání se zájemcem o službu PSP3 se stalo prohloubení posouzení schopnosti údržby domácnosti o zjištění, co konkrétně brání člověku udržovat vlastní domácnost a jaké schopnosti a kompetence má v dané oblasti zachovány.

PSP3 tak novým uživatelům poskytuje podporu v oblasti úklidu pouze v souvislosti s posilováním jejich schopností a kompetencí či v případě, že nemohou využít běžně dostupné služby (např. v případě osob s poruchou orientace či jiným psychickým onemocněním nebo u osob upoutaných na lůžko).

Na základě tohoto šetření se PSP3 daří i přes hodinovou sazbu komerčních služeb nabízejících úklid snížit počet uživatelů, kterým je úklid poskytován, čímž uvolňuje svou kapacitu pro osoby, jejichž stav vyžaduje pravidelnou péči.

Velké úklidy, které jsou poskytovány nárazově (např. mytí oken před Vánoci či úklid po malování) a na kterých se uživatel nepodílí, jsou téměř výhradně uživatelům zajišťovány úklidovými službami.

Graf č. 7 – Porovnání počtu poskytnutých úkonů (běžný úklid a údržba domácnosti) v roce 2019 až 2022

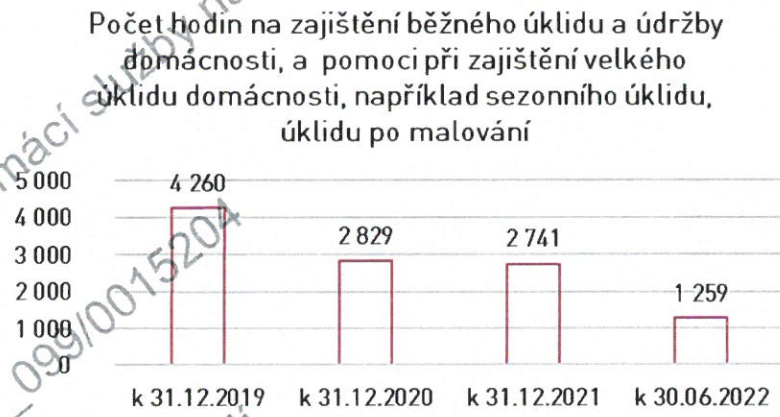

Zdroj: Evaluační dotazníky

Podpora samostatnosti a soběstačnosti je hlavní rolí pečovatelské služby, jak již bylo mnohokrát řečeno. A naplnění této role může být někdy realizováno i skrze podporu uživatele v oblasti úklidu. Taková situace může nastat např. v případě, kdy uživatel dočasně ztratí některé fyzické schopnosti. Společný úklid pak může sloužit k opětovnému nácviku dovedností. Obdobně mohou pečovatelé podporovat osoby, které jsou úklid schopny fyzicky vykonávat, potřebují však slovně navést, připomenout, že je třeba uklidit, či vykonávat činnosti společně.

V současnosti se PSP3 snaží sjednávat podporu při úklidu a využít tak úklid jako prostředek pro rozvoj fyzických dovedností, schopnosti pravidelné údržby domácnosti nebo jako prostředek orientace v domácím prostředí u uživatelů s poruchou orientace.

Vytištěno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“ Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, i u úklidu platí, že hlavní princip, který je vždy při jednání se zájemcem/uživatelem zachován, je, že je mu odmítnuto poskytnutí služby, pokud je pro něho nalezeno dostupné řešení jeho potřeby za využití běžných zdrojů.

Řada zájemců o pomoc s úklidem není motivována potřebou podpory vlastních schopností, ale chtějí si ulevit od pravidelných povinností. V takovém případě PSP3 odkazuje zájemce na úklidové služby, příp. jim pomůže služby se subjektem sjednat.

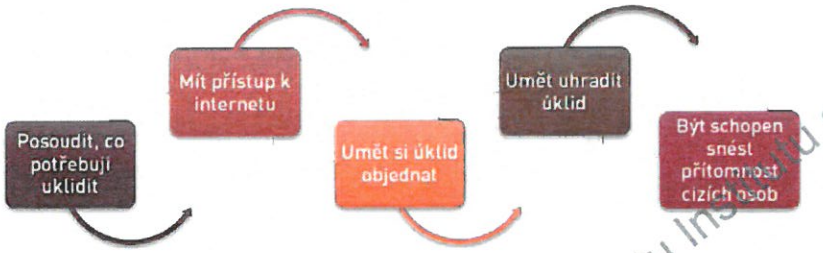

Zhodnocení situace osoby, která se obrátí na MČ Praha 3 s žádostí o pomoc, je nezbytnou součástí sociálního poradenství, které pak vyústí buď v doporučení běžně dostupných služeb, nebo ve zprostředkování kontaktu na pečovatelskou službu. Zřizovatel PSP3 chápe roli pečovatelské služby i v oblasti úklidu.

POSKYTOVÁNÍ POMOCI PŘI PRANÍ A ŽEHLENÍ JAKO PROSTŘEDKU PODPORY SAMOSTATNOSTI A SOBĚSTAČNOSTI UŽIVATELE

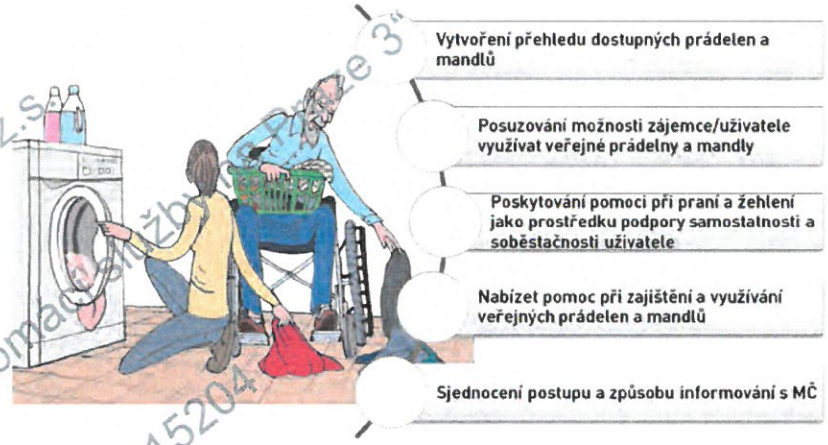

Praní prádla považujeme v dnešní době za součást péče o svou domácnost. Většina z nás pere doma ve své pračce. Praní, sušení a žehlení jsou tak pro nás běžnou domácí prací, kterou vykonáváme po většinu svého života. Pokud je tedy v oblasti praní prádla cílem podporovat běžná řešení, pak první, na co se zaměří pozornost sociálního pracovníka, bude, jak je možné podpořit člověka, aby mohl i nadále pečovat o své prádlo.

Potřeba pomoci s praním prádla může vycházet z různých příčin. Nejčastější z nich je ztráta fyzických schopností, zájemce/uživatel si není schopen mokré prádlo z pračky vyndat, pověsit. Druhou, rovněž častou příčinou bývá psychické onemocnění, ať už se jedná o poruchu volních mechanismů či kognitivních procesů, kdy člověk např. neví, jak prádlo roztřídit či jak zapnout pračku, a od pečovatelky potřebuje provést těmito činnostmi, které fyzicky zvládá.

Uvedené příčiny naznačují, v jakých oblastech je vhodné uživatele podpořit tak, aby došlo k posílení či udržení jeho fyzických schopností (např. jemné motoriky, celkové fyzické kondice) či ke zlepšení jeho kognitivních schopností nebo psychického stavu.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_108/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Zvláštním tématem pro PSP3 bylo řešení situace praní prádla ve dvou domech s byty zvláštního určení na Praze 3, do kterých lze jen obtížně umístit pračky z důvodu stavebního řešení bytů (v bytech chybí i přípojky na pračky). Značná část uživatelů tak využívala službu praní prádla v prádelně pečovatelské služby. I zde nastala v průběhu projektu změna, která nebyla ze strany PSP3 plánována. V objektu došlo k havárii vody a vytopení prostor prádelny. PSP3 tak byla nucena společně s uživateli hledat jiné alternativy pro stávající uživatele. Někde se tak podařilo ve spolupráci s rodinou vyřešit umístění pračky do bytu, někde se praní prádla ujaly rodiny a někteří uživatelé začali využívat služeb veřejných prádelen. Z grafu č.7 je patrné, že se počet kilogramů vypraného prádla opravdu snížil.

Graf č. 8 – Porovnání počtu poskytnutých úkonů (praní a žehlení osobního a ložního prádla) v roce 2019 až 2022

Zdroj: Evaluační dotazníky

Výhodou PSP3 ve vztahu k praní prádla je skutečnost, že na území Prahy 3 se nacházejí veřejné prádelny. Praní prádla se tak může stát prostředkem aktivizace a navazování sociálních kontaktů. Nově se na Praze 3 objevila také komerční služba, která nabízí i svoz prádla z domácností a dovoz nazpátek, prádlo vypere, vysuší a poskládá. Ceny při větším množství prádla nepřesahují částku stanovenou pro tento úkon ve Vyhlášce.

Jinou možností na tomto poli je využití některého ze sociálních podniků operujících rovněž na území Prahy.

I zde tedy sociální pracovníci musí nejprve zjistit, co je důvodem, který brání zájemci/uživateli se o své prádlo postarat, a pak společně zvolit vhodné řešení.

I v této oblasti se snaží PSP3 o sladění postupů s MČ Praha 3 tak, aby lidé, kteří se na pracovníky městské části obracejí, získali informace potřebné k řešení své situace co nejjednodušeji a nejrychleji.

„Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_0[illegible]15204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

NASTAVENÍ POSKYTOVÁNÍ PÉČE

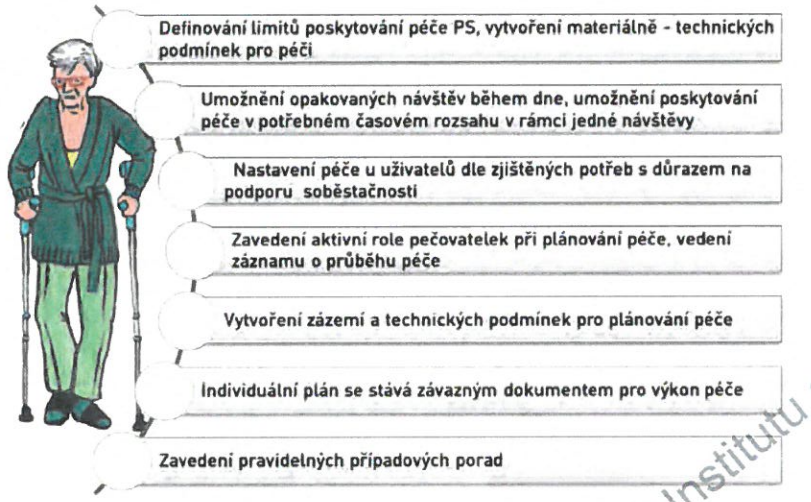

PSP3, jak je patrné z předchozích kapitol, na své cestě k otevření se péči o lidi s vyšší mírou závislosti věnovala v průběhu projektu velkou pozornost tomu, jak rozpoznat, že se osoba nachází v nepříznivé sociální situaci, že její omezení jí neumožňují, aby svou situaci řešila za pomoci běžně dostupných služeb. I přesto, že pandemie covid-19 značně ztížila a omezila možnost rychlejšího zavedení důsledného posuzování nepříznivé sociální situace a odkazování na běžně dostupné služby, došlo k významnému poklesu počtu uživatelů z řad osob, které byly schopny využívat běžné služby, a to jak na straně zájemců o službu, tak i stávajících uživatelů služeb.

Tím se postupně uvolnila kapacita pečovatelské služby pro náročnější péči o uživatele, včetně péče poskytované opakovaně, během víkendů a svátků. K tomuto procesu dochází postupně i s ohledem na přípravu pečovatelek/lů na péči o lidi s těžším zdravotním stavem, fluktuaci pracovníků atd.

PSP3 se tak postupně se zaváděním péče o uživatele s vyšší mírou závislosti začíná setkávat se situacemi, kdy je třeba přemýšlet rovněž o limitech péče v domácnosti s ohledem na bezpečnost a kvalitu života uživatele. Po bližším prozkoumání tohoto tématu PSP3 plánuje, že si hranice pro poskytování pečovatelské služby do budoucna upraví v Pravidlech pro poskytování pečovatelské služby tak, aby jim byly oporou při sjednávání péče a vysvětlování své role zájemci/uživateli i jeho blízkým.

PSP3 si uvědomuje, že s proměnou uživatelů přibývají a budou stále více přibývat požadavky na zajištění péče opakovaně během dne a ve větším časovém rozsahu. Navíc tato péče s sebou nese i nároky na větší časovou dotaci, než tomu bylo dosud.

V praxi je schopnost PSP3 poskytovat opakované návštěvy během dne pořád limitovaná z důvodu vytíženosti pracovníků rozvozem obědů. Zde však dojde ke změně k 1. 11. 2022, kdy pečovatelská služba ukončí smlouvu s dodavatelem. Na základě sociálního šetření u všech dosavadních uživatelů, kteří doposud odebírali oběd od PSP3, přejde většina uživatelů ke komerčnímu dodavateli, avšak určitá část podpory u nich zůstane ze strany PSP3 zachována. Dojde tak k uvolnění kapacity služby pro náročnější a opakovanou péči.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_068/0015264
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Graf č. 9 – Porovnání počtu opakovaných návštěv v roce 2019 až 2022

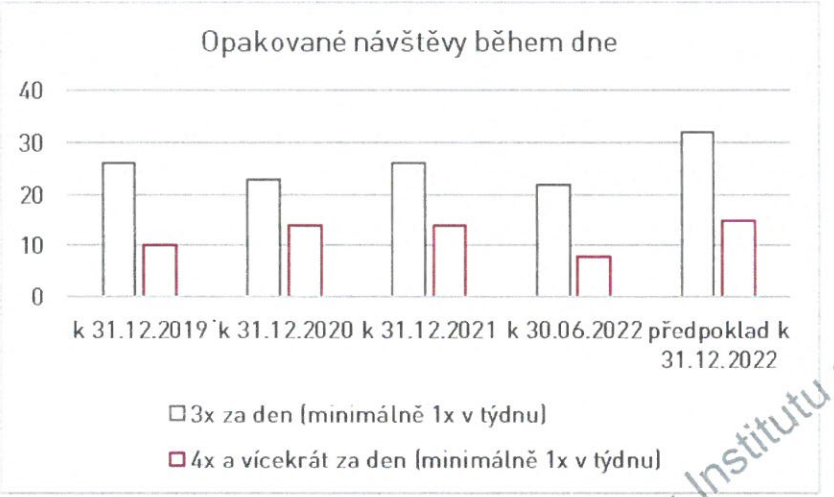

Zdroj: Evaluační dotazníky

Pečovatelská služba je poskytována na základě nasmlouvaných úkonů. Nově zaváděné způsoby poskytnutí úkonu, které se orientují na podporu schopností uživatele, mohou vyžadovat a často i vyžadují vyšší časovou dotaci na úkon. Např. nákup spojený s doprovodem uživatele do obchodu je časově náročnější, než když pečovatel nakoupí bez uživatele. I s tím je třeba počítat a mít to na paměti při plánování poskytování služby a při posuzování nepříznivé sociální situace zájemců o službu.

Graf č. 10 – Vývoj v oblasti hodin poskytované péče

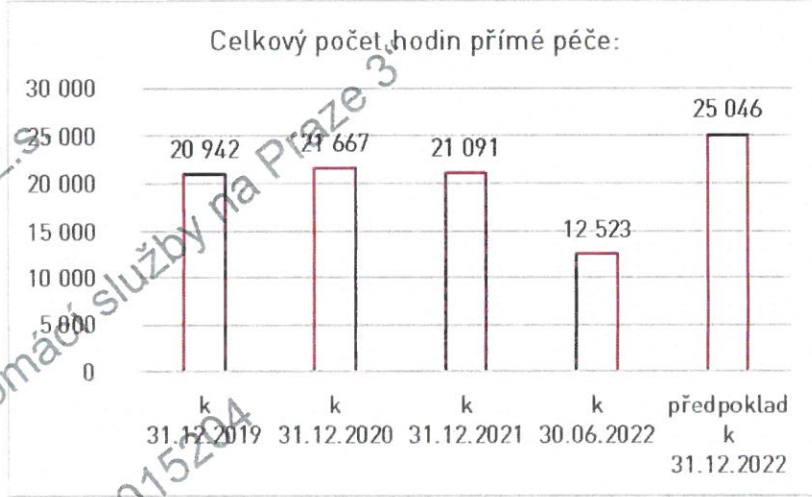

Zdroj: Evaluační dotazníky

Velkou výzvou pro pracovníky PSP3 byl přechod od zjišťování, jaké úkony si přeje zájemce/uživatel od služby zajistit, k mapování celkové nepříznivé sociální situace uživatele a domlouvání, jakým způsobem by bylo možné jeho situaci za přispění nejen pečovatelské služby řešit.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Individuální plán:		Platnost od:	
Datum narození:		**Poskytovaná služba:**	
Okrsek:		**Adresa:**	
Doporučené datum přehodnocení:			
Kontaktní osoba:			
Klíčový pracovník:			
Nepříznivá sociální situace:	*K. má obavy sama vycházet ven, protože ji porazilo auto a bojí se. Rodina pečuje zejména o víkendu, přes týden je pracovně vytížena.*		
Pokyny, které je potřeba dodržovat vždy při poskytování péče a které se nevztahují pouze k jednotlivým úkonům:	*P. při příchodu do domácnosti K. zazvoní a P. přijde sama otevřít.*		
Osobní cíl klienta (cíl spolupráce):			
Místo a osoby přítomné jednání:			

Oblast podpory: *pohyb mimo domácnost*	**Frekvence:** *dle potřeby*
Co klient zvládá sám:	*Pohyb mimo domácnost bez fyzické podpory jiné osoby*
S čím potřebuje pomoci a kdo to zajistí:	
Rizika a pomůcky:	**Pomůcky:** **Rizika:**
Úkon z vyhlášky 505/2006 Sb.:	**Popis způsobu podpory:**
e) *zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:* **2.** *doprovázení dospělých*	*K. … vodu jiné fyzické osob… . Doprovod P. na mís… ková podpora na snížení obavy z p…*
Jiné:	
Jaké jsou cíle naší podpory (spolupráce):	*Doprovody pani mimo domácnost t… aby se… co nejdéle zůstala v kontaktu s veřejně dostupnými slu… p, pošta, lékař, restaurace).*

Oblast podpory: *Udržování domácnosti*	**Frekvence:** …
Co klient zvládá sám:	*Mytí nádobí, utřít prach, utřít stole… …yti koupelny a WC, vynášení odpadků.*
S čím potřebuje pomoci a kdo to zajistí:	
Rizika a pomůcky:	**Pomůcky:** **Rizika:**
Úkon z vyhlášky 505/2006 Sb.:	**Popis způsobu podpory:**
d) *pomoc při zajištění chodu domácnosti:* **1.** *běžný úklid a údržba domácnosti*	*P. připomene K. co je potřeba udělat v d… …du v její do…nosti. K. pak úkony zaměřené na úklid domác… …ovádí bez pomoci P.*
Jiné:	

PSP3 se rovněž začala zaměřovat v mnohem větší míře na podporu soběstačnosti uživatele při samotném poskytování služby. To se odrazilo i do způsobu sociálního šetření se zájemcem o služby, kdy se sociální pracovníci čím dál více zaměřují na zjištění zachovalých schopností uživatele a na nastavení podpory tak, aby si tyto schopnosti mohl uživatel nadále zachovat, či dokonce je dále rozvíjet.

Tento upravený způsob sociálního šetření a individuálního plánování, který byl navíc v rámci projektu podpořen školeními v práci na počítači pro pečovatele a pečovatelky, kteří měli s prací na počítači jen malou zkušenost, bude v dalším období využit pro přechod do nového informačního systému. S tím by již měli aktivně pracovat všichni pracovníci v přímé péči. Cílem tohoto kroku je usnadnit především sociálním pracovníkům a nově také koordinátorům řízení péče i předávání informací potřebných pro péči.

Příklad 1

Příběh paní Jany
Jak pomohla podpora soběstačnosti vyřešit nepříznivou sociální situaci

Paní Jana, 88 let, hospitalizovaná po zlomenině ruky.
Paní Jana byla měsíc hospitalizovaná poté, co si při osobní hygieně zlomila ruku. Nemocnice jí pro rekonvalescenci nabízela přesun do léčebny pro dlouhodobě nemocné (LDN), protože paní měla značně omezenou mobilitu a bez pomoci jiné osoby se nemohla zvednout z lůžka. Paní do léčebny nechtěla a doufala, že v domácím prostředí za pomoci její dcery, pečovatelské služby a domácí zdravotní péče se jí podaří dostat do kondice rychleji. Proto kontaktovala pečovatelskou službou s prosbou o pomoc. Sociální pracovnice paní navštívila a společně sestavily plán péče, který doplňoval péči dcery (pečovala o víkendech, ale nemohla plně pečovat v pracovních dnech z důvodu zaměstnání) a domácí zdravotní péče, která chodila s paní rehabilitovat. Cílem paní Jany bylo dostat se co nejrychleji do stavu, kdy bude co nejméně závislá na péči jiné osoby. Proto bylo pro PSP3 snadné nastavit s paní Janou podporu u jednotlivých úkonů tak, aby při nich byla co nejaktivnější a pečovatelská služba pouze doplňovala její schopnosti tam, kde to ještě sama nezvládne. Postupně se stav paní Jany zlepšoval. Rehabilitace byla účinná a podpora soběstačnosti umožnila postupné snižování intenzity péče, rozsahu podpory a frekvence návštěv. *doplňovala její schopnosti tam, kde to ještě sama nezvládne. Postupně se stav paní Jany zlepšoval. Rehabilitace byla účinná a podpora soběstačnosti umožnila postupné snižování intenzity péče, rozsahu podpory a frekvence návštěv.*

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.
Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3
Registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0005204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Podpora soběstačnosti
s cílem řešit nepříznivou sociální situaci

Na začátku jsme si s paní Janou stanovili cíl: umýt se v koupelně u umyvadla.

Po návratu paní Jany z nemocnice:

- osobní hygiena na lůžku za pomoci žínky a lavoru,
- intenzivní zapojování paní Jany do osobní hygieny, oblékání a další péče o sebe,
- rehabilitace se sestrou z domácí zdravotní péče.

Po měsíci se paní Janě zlepšil zdravotní stav: za pomoci pečovatelky došla k umyvadlu, kde se s drobnou pomocí umyla.

Pečovatelská služba

Řešení nepříznivé sociální situace
za pomoci podpory soběstačnosti

Paní Janě byla po hospitalizaci poskytována pečovatelská služba:

- **v rozsahu, který byl nezbytný k řešení její nepříznivé sociální situace,**
- **s cílem obnovit do co nejvyšší možné míry její stávající dovednosti a schopnosti.**

Rehabilitace je účinná, nácvik soběstačnosti umožnil postupné snižování:

intenzity péče,

rozsahu podpory,

frekvence návštěv.

Paní Jana se mohla vrátit do svého bytu.

Její zdravotní stav se velmi rychle lepší.

Dochází k řešení nepříznivé sociální situace.

Výrazným tématem, kterým se pečovatelská služba začala rovněž v rámci projektu zabývat, bylo připravit své pracovníky na práci s lidmi s vyšší mírou závislosti, která bývá velmi často spojená s výraznou poruchou mobility. Vedle školení, kterými pracovníci organizace měli možnost projít a která se dotýkala témat manipulace s uživatelem, se seznamovali i s asistivními pomůckami, které by mohly jejich práci ulehčit či zvýšit samostatnost uživatele, a vhodnými úpravami prostředí. Tyto znalosti PSP3 dnes zavádí do své praxe jak v oblasti poskytování péče, tak prvořadě při nastavování péče a sjednávání podmínek pro péči s uživatelem a s jeho blízkými.

Obrázek – Nastavování péče s využitím kompenzačních pomůcek

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“ Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

ZVYŠOVÁNÍ ODBORNOSTI

Rozvoj organizace spojený se zaváděním změn přináší obvykle nové nároky v souvislosti s pochopením potřebnosti změny a s jejím zavedením. Na podporu těchto procesů se tak v pečovatelské službě uskutečnila řada seminářů, kulatých stolů, pracovníci měli možnost účastnit se stáží v jiných pečovatelských službách, kde se mohli seznámit s dopady změn a způsobem fungování organizací, které již změny zavedly.

S ohledem na celkové zaměření rozvoje pečovatelské služby směrem k poskytování péče i lidem s vysokou mírou závislosti bylo a je nutné neustále rozvíjet schopnosti a dovednosti pracovníků ve vztahu ke zdravotním omezením a symptomům onemocnění nově přicházejících uživatelů.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ SLUŽBY

Velkým úkolem, na kterém stojí vytvoření podmínek pro poskytování podpory lidem s vyšší mírou závislosti na péči, je personální pokrytí rozšířené provozní doby.

Pracovníci PSP3 v přímé péči byli zvyklí pracovat pravidelně pondělí až pátek cca 7.30 až 16.00. Přechod na nerovnoměrnou pracovní dobu, kdy je pracovní doba proměnlivá, pracovníci chodí do práce na odpolední směny, pracují také o víkendech a svátcích, Vánoce nevyjímaje, byl – tak jako ve většině pečovatelských služeb – pro pracovníky v přímé péči velkou změnou. Provedení takové změny a její zakotvení do pracovní smlouvy bylo závislé na vůli a ochotě samotných pracovníků, kteří s novými pracovními podmínkami museli souhlasit. Někteří pracovníci samozřejmě na takovou změnu nemohli z rodinných důvodů přistoupit.

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií
Registrační číslo projektu Institutu sociální práce, z.
Rozvoj pečovatelské služby jako základní dom
CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_09

Řada pracovníků však tuto změnu akceptovala. PSP3 navíc přistoupila k tomu, že v současné době klade velký důraz na to, aby nově přijímaní pracovníci byli vždy zaměstnáváni s plným vědomím, že budou pracovat nepravidelně a v pracovní smlouvě budou již mít zakotvenu nerovnoměrnou pracovní dobu.

REVIZE SMLUV S UŽIVATELI

Smlouva o poskytování služby je důležitý dokument, který stanovuje rámec vztahu mezi uživatelem a pečovatelskou službou. Z tohoto důvodu je pro transparentnost a legitimnost jednání vždy důležité zakotvit základní východiska poskytování péče do této smlouvy či jejích příloh.

Jedná se především o tyto oblasti:

- poskytování pečovatelské služby pouze osobám v nepříznivé sociální situaci, resp. po dobu jejího trvání,
- podporování soběstačnosti uživatele, tj. rolí pečovatelské služby je podpora a doplňování schopností a dovedností uživatele,

- zakotvení povinnosti uživatele zajistit bezpečné materiální a prostorové podmínky pro poskytování péče v domácnosti uživatele, např. zajistit polohovací lůžko a uspořádat domácnost tak, aby byl umožněn přístup k lůžku ze tří stran.

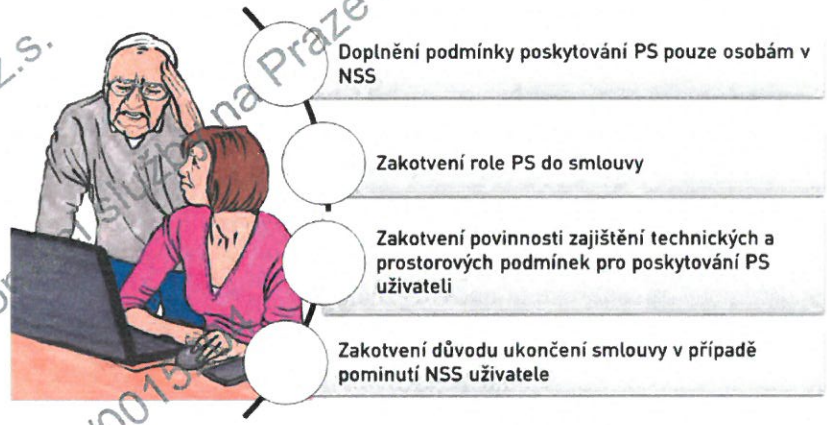

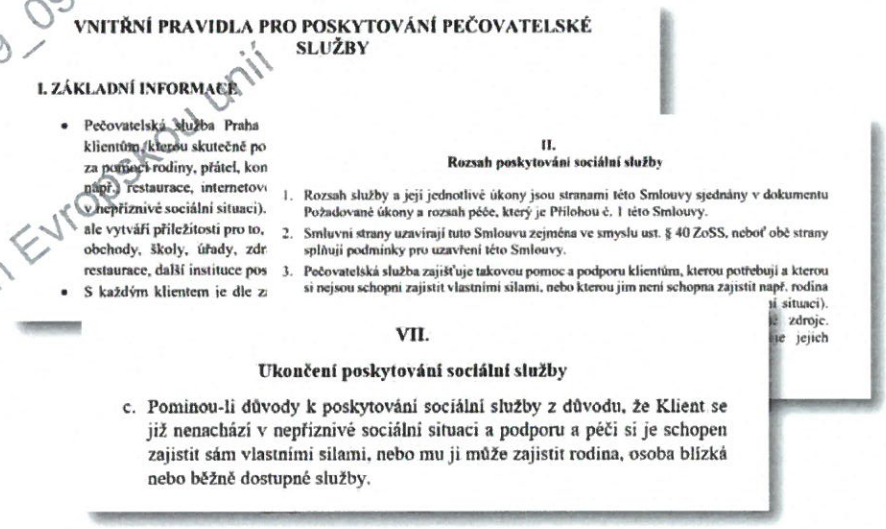

VNITŘNÍ PRAVIDLA PRO POSKYTOVÁNÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY

I. ZÁKLADNÍ INFORMACE

- Pečovatelská služba Praha
  klientům (kterou skutečně po
  za pomoci rodiny, přátel, kon
  např.) restaurace, internetov
  v nepříznivé sociální situaci).
  ale vytváří příležitosti pro to,
  obchody, školy, úřady, zdr
  restaurace, další instituce pos
- S každým klientem je dle z

II.
Rozsah poskytování sociální služby

1. Rozsah služby a její jednotlivé úkony jsou stranami této Smlouvy sjednány v dokumentu Požadované úkony a rozsah péče, který je Přílohou č. 1 této Smlouvy.
2. Smluvní strany uzavírají tuto Smlouvu zejména ve smyslu ust. § 40 ZoSS, neboť obě strany splňují podmínky pro uzavření této Smlouvy.
3. Pečovatelská služba zajišťuje takovou pomoc a podporu klientům, kterou potřebují a kterou si nejsou schopni zajistit vlastními silami, nebo kterou jim není schopna zajistit např. rodina

VII.

Ukončení poskytování sociální služby

c. Pominou-li důvody k poskytování sociální služby z důvodu, že Klient se již nenachází v nepříznivé sociální situaci a podporu a péči si je schopen zajistit sám vlastními silami, nebo mu ji může zajistit rodina, osoba blízká nebo běžně dostupné služby.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.
„Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3"
Registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

CÍLOVÁ SKUPINA

Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3

Jak je z obrázku patrné, zákon umožňuje pečovatelské službě být oporou široké cílové skupině. Na začátku projektu, tak jako mnoho jiných pečovatelských služeb, měla PSP3 registrovánu pouze úzce vymezenou cílovou skupinu – senioři, osoby se zdravotním postižením a chronickým onemocněním od 19 let, rodiny, ve kterých se narodily současně 3 nebo více dětí, a to do 4 let věku těchto dětí. V průběhu projektu došlo k rozšíření cílových skupin v registraci. Pečovatelská služba s ohledem na probíhající změny nastavení, které s sebou nesly velkou zátěž pro pracovníky a jejich vzdělávání v oblasti péče o lidi s vyšší mírou závislosti z řad seniorů a osob se zdravotním postižením, nepřistoupila k aktivní propagaci rozšíření cílových skupin. V závěrečné fázi projektu se však začala zabývat aktivním informováním veřejnosti a vznikly informační letáky pro veřejnost.

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
vytvořen v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s.

PŘÍKLADY INFORMOVÁNÍ O ROZŠÍŘENÍ CÍLOVÝCH SKUPIN POMOCÍ LETÁKŮ

Pečovatelská služba

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA PRAHA 3
Roháčova 268/26, 130 00 Praha 3
tel.: 222 585 258, e-mail: info@psp3.cz
IČ: 70892326, DIČ: CZ70892326

Myslíte si, že pečovatelská služba pomáhá pouze seniorům?

Pečovatelská služba nabízí pomoc lidem po úrazech, cévních mozkových příhodách, lidem s neurologickým onemocněním a dalším.

- Je pro vás vyčerpávající se ráno umýt, obléct, nasnídat?
- Odmítáte pozvání na setkání s přáteli, protože vás pouhá příprava na něj unaví?
- Nepouštíte se například do vaření, protože se bojíte, že nebudete mít sílu jídlo dokončit?
- Bojíte se, že budete muset většinu dne ležet v posteli, pokud neodejdete do pobytové služby?

Pečovatelská služba prodloužila provozní dobu a je nyní poskytována od 7:30 do 20:00 hodin, sedm dní v týdnu, včetně svátků. Nabízíme tak lidem pomoc od ranní hygieny až po večerní uložení přímo u nich doma. Za pravidelnou pomocí se nemusíte nikam stěhovat, pokud zvládnete zůstat v noci bez pomoci. Péči poskytujeme každému přímo v jeho domácnosti či při doprovodech ven. A pokud je to třeba, navštívíme vás i opakovaně během dne a poskytneme vám péči.

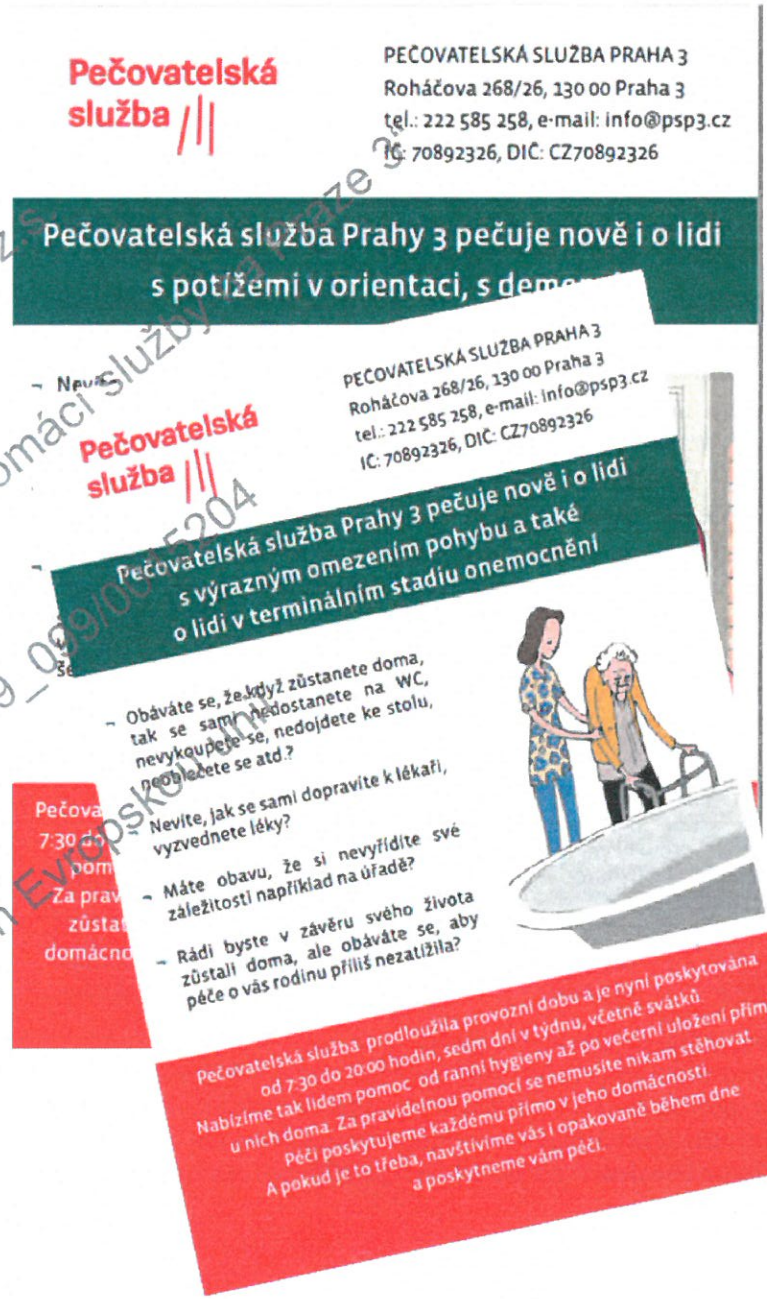

Pečovatelská služba

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA PRAHA 3
Roháčova 268/26, 130 00 Praha 3
tel.: 222 585 258, e-mail: info@psp3.cz
IČ: 70892326, DIČ: CZ70892326

Pečovatelská služba Prahy 3 pečuje nově i o lidi s potížemi v orientaci, s dem

Pečovatelská služba Prahy 3 pečuje nově i o lidi s výrazným omezením pohybu a také o lidi v terminálním stadiu onemocnění

- Obáváte se, že když zůstanete doma, tak se sami nedostanete na WC, nevykoupete se, nedojdete ke stolu, zoblečete se atd.?
- Nevíte, jak se sami dopravíte k lékaři, vyzvednete léky?
- Máte obavu, že si nevyřídíte své záležitosti například na úřadě?
- Rádi byste v závěru svého života zůstali doma, ale obáváte se, aby péče o vás rodinu příliš nezatížila?

Pečovatelská služba prodloužila provozní dobu a je nyní poskytována od 7:30 do 20:00 hodin, sedm dní v týdnu, včetně svátků. Nabízíme tak lidem pomoc od ranní hygieny až po večerní uložení přímo u nich doma. Za pravidelnou pomocí se nemusíte nikam stěhovat. Péči poskytujeme každému přímo v jeho domácnosti. A pokud je to třeba, navštívíme vás i opakovaně během dne a poskytneme vám péči.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z. s. Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

PROVOZNÍ DOBA

PSP3 měla již v době zahájení projektu provozní dobu rozšířenou do odpoledních hodin a v DPS Roháčova v návaznosti na potřeby uživatelů dokonce do 20.00 včetně víkendů.

Okrsek DPS Krásova	Okrsek DPS Roháčova	Okrsek DŽ	Okrsek HŽ	Okrsek Vinohrady
7.30–18.00 pondělí pátek	7.30–20.00 pondělí–neděle	7.30–18.00 pondělí–pátek	7.30–18.00 pondělí–pátek	7.30–18.00 pondělí–pátek

Ani tato rozšířená provozní doba ovšem nestačila na pokrytí potřeb uživatelů, a tak byla nejprve posílena večerní služba na DPS Roháčova z jednoho pracovníka na dva ve večerní službě. To usnadnilo uspokojení potřeb uživatelů, kteří potřebovali pomoct s večerní hygienou, podáním stravy, uložením na lůžko apod.

Dále sociální pracovníci čím dál více pociťovali nutnost rozšíření provozní doby pečovatelské služby poskytované v terénu, tj. mimo byty zvláštního určení obce. Uživatelé, kteří již čerpali opakovanou péči během dne, potřebovali zajistit péči také o víkendech nebo řešili zajištění pomoci s večerními úkony v pozdějších večerních hodinách. Často byli nuceni obracet se na poskytovatele osobní asistence, aby péči pečovatelské služby ve večerních hodinách či o víkendu doplnili. Z tohoto důvodu PSP3 přistoupila v průběhu projektu k rozšíření provozní doby.

Okrsek DPS Krásova	Okrsek DPS Roháčova	Okrsek DŽ	Okrsek HŽ	Okrsek Vinohrady
7.30–20.00 pondělí–neděle	7.30–20.00 pondělí–neděle	7.30–20.00 pondělí–neděle	7.30–20.00 pondělí–neděle	7.30–20.00 pondělí–neděle

S ohledem na personální možnosti pokrývá PSP3 péči o víkendech prozatím dvěma pracovníky v přímé péči, ale počítá s tím, že s přibývajícím počtem požadavků a s postupným personálním řešením zajištění péče ve večerních hodinách a o víkendech bude personální zajištění péče v rozšířených hodinách navyšovat, čímž vzroste i její dostupnost pro nové zájemce.

Příklad 2

Toto rozšíření provozní doby pomohlo například panu Pavlovi, kterému se splnilo přání zůstat ŽÍT DOMA

Pan Pavel, 90 let, trpí onkologickým onemocněním a žije ve společné domácnosti s manželkou. Jejím přáním je, aby manžel mohl dožít doma. Společně s panem Pavlem mají dvě dcery, které se snaží mamince s péčí o tatínka pomáhat. Je to ale těžké, protože pan Pavel je plně imobilní a ony si nevědí rady s výměnou inkontinenční pomůcky a koupáním na lůžku.

Dcery několikrát do týdne v domácnosti pana Pavla přespí, aby tak pomohly mamince. Zajišťují nákupy potravin, ze kterých následně manželka připravuje pro všechny teplé obědy a další pokrmy. Komunikují s lékaři, zajišťují vyzvedávání léků. Přestože se celá rodina snaží zapojit do péče o otce, s výměnou inkontinenční pomůcky a s hygienou na lůžku si opravdu rady nevěděli, a proto oslovili pečovatelskou službu. Pečovatelská služba nyní doplňuje kompetence pečující rodiny a přichází do domácnosti pana Pavla 3x denně od pondělí do neděle. Toto by před rozšířením provozní doby pečovatelské služby do večerních hodin a na víkendy a svátky nebylo možné.

Pan Pavel tak může zůstat v prostředí, které mu je známé, a s lidmi, které miluje.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3“ Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015704
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Spolupráce s dalšími subjekty, doplňování péče rodiny

Díky výborné spolupráci a jednotnému přístupu

- manželky,
- dcer,
- domácí zdravotní péče,
- všech pečovatelek, které panu Pavlovi pomáhají,
- zaučení rodiny v oblasti výměny inkontinenční pomůcky na lůžku,

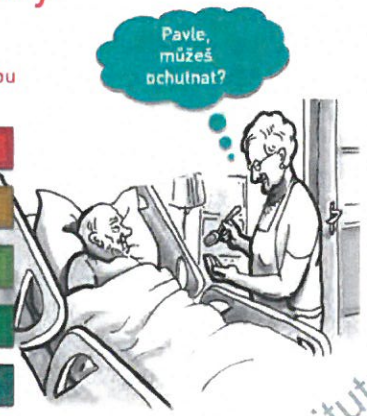

se povedlo pro pana Pavla zajistit péči doma.

Pečovatelská služba

Přání zůstat ŽÍT DOMA je závislé na pomoci druhých a dostupnosti pomoci.

Člověk s vyšší mírou závislosti na péči druhé osoby obvykle potřebuje:

- čerpat pomoc pravidelně,
- opakovaně v průběhu dne,
- mít dostupnou večerní péči,
- péči o víkendech.

Rozšíření provozní doby do 20:00 pomohlo doplnit kompetence rodiny, která pečuje o pana Pavla

Pan Pavel, tak může zůstat v prostředí, které je mu známé a s lidmi, které má rád.

Pečovatelská služba

ÚPRAVA REGISTRACE

Úprava registrace v souvislosti se zaváděnými změnami je zákonnou povinností sociální služby, a tak i vedení PSP3 požádalo o úpravu registrační orgán. Ke změnám došlo v oblasti provozní doby, cílové skupiny i v popisu realizace poskytované sociální služby.

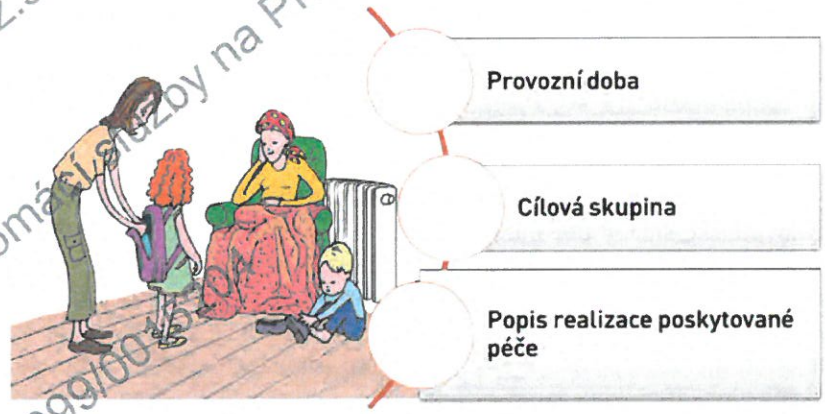

INFORMOVÁNÍ O SLUŽBĚ

V návaznosti na přijímané změny se ukázalo, že je třeba upravit informace, které o sobě služba zveřejňuje na internetových stránkách, na Facebooku a v letácích. Lidé se totiž s PSP3 potkávají nejprve skrze tyto informační materiály a to vytváří představu a očekávání o tom, co jim služba může nabídnout. Informace, se kterými se lidé takto setkávali, měly tyto nejčastější důsledky:

1. Lidé přicházeli do služby s tím, že pokud dosáhli důchodového věku, mohou si od služby objednat úkony pečovatelské služby podle svého přání.

Uvedená očekávání následně velmi komplikovala práci sociálním pracovníkům, kteří se snažili zájemcům vysvětlit, že to tak úplně není, protože musí pro svůj nárok na poskytnutí služby splňovat podmínku, že se nacházejí v nepříznivé sociální situaci – že nemohou svou situaci řešit vlastními silami, s pomocí svých blízkých či běžně dostupných

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0016704 Tento projekt je spolufinancován Evropským unií

služeb. Zklamání odmítnutých zájemců, kteří už se těšili, že si konečně uleví od vaření, úklidu či tahání těžkých tašek s nákupem za výhodných finančních podmínek, bylo oprávněné a často spojené s rozčarováním, že se o ně společnost nezajímá, i když oni pro ni za celý svůj produktivní život tolik udělali. Jejich negativní emoce se pak často odrážely v komunikaci se sociálními pracovníky. Navíc toto očekávání vedlo k tomu, že se na pečovatelskou službu obracel velký počet zájemců o úkony komerčního charakteru, což vyčerpávalo kapacitu sociálních pracovníků.

2. Zájemci se na pečovatelskou službu obraceli s představou, že služba bude vykonávat svou činnost dle jejich přání a v rozsahu, který si určí.

I toto očekávání, způsobené zveřejněním úkonů z Vyhlášky jako nabídky pečovatelské služby bez bližšího upřesnění podmínek, za kterých jsou úkony poskytovány v souladu s dalšími ustanoveními zákona o sociálních službách, vyvolávalo u veřejnosti představu, že pečovatelská služba funguje obdobným způsobem jako komerční společnosti. Zákazník si objedná a služba splní. Zájemci tak často přicházeli s představou, že služba činnost vykoná za ně v plném rozsahu tak, jak si řeknou. To pak kladlo velké nároky na sociální pracovníky, aby vysvětlili, že služba slouží k doplnění jejich schopností a jejím smyslem je jejich dovednosti posilovat, nikoli je nahrazovat.

3. Osoby s vyšší mírou závislosti na péči či jejich blízcí nabývali dojmu, že jim pečovatelská služba nedokáže pomoci.

Neaktuální informace o způsobu poskytování pečovatelské služby na internetových stránkách může v případě lidí s vyšší mírou závislosti vést k odrazení této skupiny od oslovení pečovatelské služby, jelikož v ní nespatřují pomoc, kterou potřebují (např. zveřejněné informace působí dojmem, že je služba určena pro lidi, kteří jsou do značné míry samostatní, jsou schopni si poskytování služby řídit, vystačí s jednou návštěvou v průběhu dne atd.)

Vedení PSP3 proto přistoupilo k úpravě informací na internetových stránkách s cílem informovat plně o tom, pro koho je služba určena a co je jejím cílem. Pro větší názornost a jasnou představu o tom, komu všemu a jakým způsobem je služba schopna pomoct, uveřejnila na svých internetových stránkách také řadu minikazuistik, ve kterých mohou zájemci o službu rozpoznat obdobnou situaci a díky tomu se ujistit, že je vhodné se na službu obrátit.

vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z.s. „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3" Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015204 Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Obrázek - Ukázka nového způsobu prezentace na webových stránkách PSP3

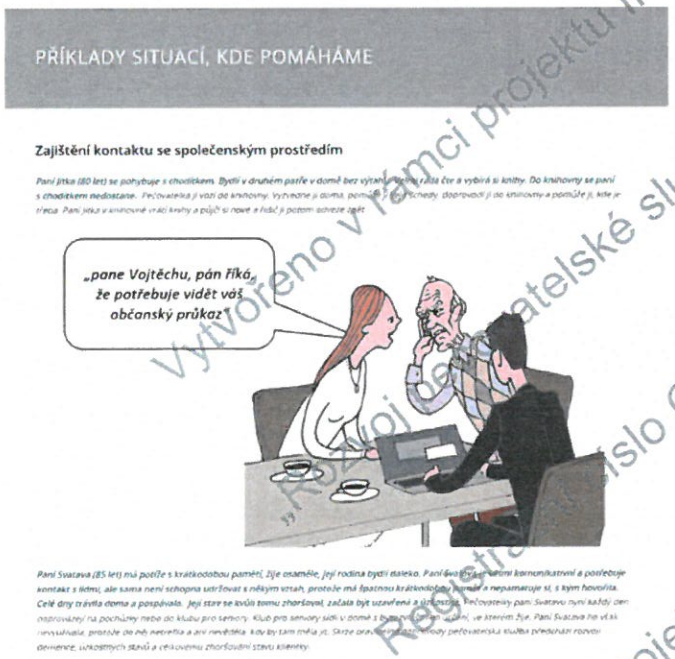

Obrázek - Informování veřejnosti o změně nastavení pečovatelské služby a její roli

Pečovatelská služba rozšiřuje nabídku

Asistenci Pečovatelské služby mohou teď její klienti využít i večer, o víkendech a svátcích. Nově také pomáhá lidem v tíživé situaci bez ohledu na jejich věk.

Pečovatelská služba nabízí pomoc lidem, kteří se z důvodu pokročilého věku nebo zhoršujícího se zdravotního stavu ocitli v nepříznivé životní situaci. Místa různých úředů a nákupu potravin, jimž se věnuje řada dalších firem a organizací, se teď soustředí především na přímou péči, ve které je těžko nahraditelná. Pečovatelé a pečovatelky pomáhají klientům s osobní hygienou, oblékáním, přípravou jídla i jeho konzumací, ale také třeba s polohováním, pokud jsou upoutáni na lůžko. „Vycházíme vstříc potřebám klientů a dalších zájemců o naši službu, kteří jsou vysoce závislí na péči další osoby. Chceme, aby mohli dál žít doma způsobem, na který byli zvyklí. Proto rozšiřujeme provozní dobu na večery, víkendy a svátky. Služba se tak otevírá i lidem, kteří potřebují pomoc opakovaně během dne, například i s večerním uložením," dodává ředitelka Pečovatelské služby Emilie Kalová.

„Snahou Prahy 3 je, aby její občané mohli žít doma co nejdéle, pokud je to jejich přání. Aby nemuseli předčasně pomýšlet například na ústavní péči domova pro seniory. Proto podporujeme proměnu, kterou pečovatelská služba nyní prochází," vysvětluje místostarosta Ondřej Kut pozadí projektu Rozvoj pečovatelské služby vedeného Institutem sociální práce.

Se službami je spokojená i třiadevadesátiletá paní Gabriela. Pozitivně vnímá, že je „ve svém", nikoho neobtěžuje a s pomocí pečovatelské služby je soběstačná. „Je to dáma, která na svůj věk vypadá výborně. Denně obíká šaty, před covidem chodila každý týden naproti ke kadeřníkovi. Je velmi pečlivá, vše si zapisuje do diáře. Sama si ještě i částečně pokládá. Už ale trochu zapomíná, proto

Pečovatelská služba se teď soustředí především na přímou péči

má po domluvě s námi v bytě pro jistotu odpojený plyn. Naučila se ale ovládat mikrovlnku. Kde potřebuje, má nalepený popis, jak s věci zacházet," popisuje sociální pracovnice a vedoucí žižkovského okrsku služby Monika Levá, jak lze žít doma i v pokročilém věku.

Vedle seniorů a zdravotně postižených služba nově pomáhá i lidem s chronickým onemocněním, osobám mladším 18 let nebo rodinám s dětmi v tíživé situaci. Více informací včetně formuláře s žádostí o poskytování pečovatelské služby najdete na stránkách pspl3.cz nebo zítdoma.cz.

Vytvořeno v rámci projektu Institutu sociální práce, z. s.
Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_069/0015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií

Komunita

Pečovatelská služba rozšířila nabídku

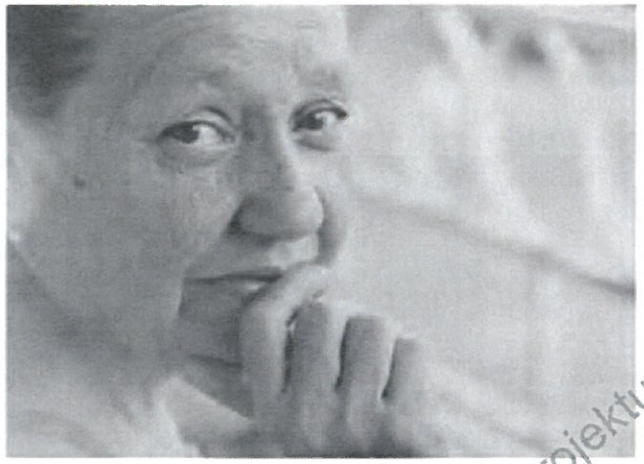

Asistence Pečovatelské služby Praha 3 není už dávno omezená jen na rozvoz obědů seniorům. Teď je zájemcům k dispozici dvanáct hodin denně sedm dní v týdnu.

Text Petr Vrátnuba

Díky transformačnímu procesu, kterým v posledních dvou letech prošla Pečovatelská služba Praha 3, mohou žít doma i lidé, kteří jsou bezprostředně závislí na péči druhých a bez podpory by museli odejít do pobytového zařízení. „V dnešní době je skupina komerčních subjektů nabízejících běžné služby jako dovoz obědů a nákupů stále větší, zájemci mají z čeho vybírat. Přenecháme-li tedy tuto činnost firmám, které se na ni specializují, získají naši pracovníci čas, její pak využijí na přímou péči o klienty," vysvětluje novou strategii ředitelka Pečovatelské služby Praha 3 Ludmila Tomešová. Patrně nejdůležitější změnou je prodloužení provozní doby. Díky tomu jsou ošetřovatelé schopni postarat se kompletně také o klienty se zvýšenými nároky. Ti takovou změnu vítají, protože už nemusejí využívat další dodatečné služby a v jejich domovech se nestřídá tolik osob.

Jak se tyto změny osvědčují v praxi, ukazuje situace třiasedmdesátileté Hany. Ta zůstala po úrazu přechodně upoutaná na lůžko, bez pomoci nebyla schopná sama vstát. Pečovatelky k ní domů docházely třikrát denně a pomáhaly jí s hygienou, výměnou inkontinenčních pomůcek, přípravou i příjmem potravy. Zároveň s ní nacvičovaly zvedání z lůžka a později i návštěvu toalety. Její stav

Patrně nejdůležitější změnou je prodloužení provozní doby

se postupně zlepšuje, a tak pečovatelky mohou četnost svých návštěv postupně snižovat. Hanu těší, že díky asistenci pečovatelské služby mohla nelehké období prožít doma, v prostředí, na které je zvyklá.

Praha

Potřebuji zařídit | Úřad | Aktuálně z Trojky | Sam

Úvod | Aktuálně z Trojky | Zprávy | Pečovatelská služba Praha 3 umožňuje žít doma

Pečovatelská služba Praha 3 umožňuje žít doma

Ve čtvrtek 22. září 2022 se konala závěrečná konference projektu „Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3".

Konference byla pořádána ve spolupráci městské části Praha 3, Pečovatelské služby Praha 3 a Institutu sociální práce, z.s.

Místostarosta Prahy 3 Mgr. Ondřej Rut na konferenci zhodnotil realizaci projektu takto: „Cílem projektu bylo změnit nastavení pečovatelské služby zřizované naší městskou částí a umožnit tak ŽÍT DOMA co nejdéle těm našim občanům, kteří jsou závislí na pomoci další osoby. Toto se díky projektu podařilo a budeme jako městská část Praha 3 v této podpoře změn i nadále pokračovat. Chci poděkovat všem, kteří se na projektu podíleli, díky nim je úspěšný a má skutečné dopady do života obyvatel Prahy 3, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci a potřebují pomoc odborné služby v péči."

Účastníci konference byli seznámeni s výsledky projektu, dílčími aktivitami, ale i s překážkami v realizaci ředitelkou Pečovatelské služby Praha 3 Mgr. Ludmilou Tomešovou a Mgr. Ilonou Čtvrtníkovou z Institutu sociální práce. Díky realizaci projektu se zvýšil počet hodin poskytnuté přímé péče a současně došlo k nárůstu uživatelů s přiznaným příspěvkem na péči ve III. a IV. stupni závislosti na péči. Konkrétně v roce 2019 byla péče poskytována celkem 14 osobám ve III. a IV. stupni závislosti na péči, zatímco k 30. 6. 2022 již byla poskytována 80 osobám. Další změnou je zlepšení hodnocení nepříznivé sociální situace a hledání pomoci v běžně dostupných zdrojích, které jsou k dispozici. To se týká např. zajišťování obědů, praní nebo úklidu. V rámci změn

Rozvoj pečovatelské služby jako základní domácí služby na Praze 3
Registrační číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/19 ... 015204
Tento projekt je spolufinancován Evropskou ...

Institut sociální práce, z.s.,

vznikl z iniciativy odborníků v oblasti sociálních služeb za účelem podpory a rozvoje sociální práce. Tým odborníků Institutu má více než patnáctileté zkušenosti v oblasti sociálních služeb. Jedná se o odborníky s praxí v poskytování sociálních služeb, v inspekční činnosti v oblasti sociálních služeb, v dlouholeté podpoře směřované jak přímo na samotné poskytovatele, tak především na rozvoj systémových opatření na úrovni krajů a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Hlavním účelem spolku je rozvoj, podpora a zvyšování kvality veřejných služeb, zejména s dopadem v oblasti sociálních služeb, sociální práce a sociálního začleňování, včetně financování těchto služeb.

Pečovatelským službám a jejich transformaci se tým organizace věnuje již od roku 2010.

Institut sociální práce byl akreditován Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR jako vzdělávací instituce podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a Ministerstvem vnitra ČR jako vzdělávací instituce podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

Organizuje vzdělávání zaměřené na rozvoj dovedností pracovníků v sociálních službách i vzdělávání pro zadavatele sociálních služeb z řad obcí a krajů ČR.

Institut sociální práce, z.s. | www. institutsocialniprace.cz | www.zitdoma.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

INSTITUT SOCIÁLNÍ PRÁCE

Institut sociální práce, z.s., 2022
ISBN 978-80-908277-1-4